

NAŠ DOM

Štev. 24.

V Mariboru, 15. decembra 1913.

XIII. letnik.

Hvaležno srce.

[Povest iz preteklosti slavnih Benetk.

(Konec.)

Roke držeč pod vodo, da bi se ne čulo iz ječe, prepili verige. Trajalo je sicer dolgo, pa se je le izvršilo. Prostost je že napol dobljena. Težje je bilo prežagati neslišno omrežje na oknu. Bal se je, da bi ga kdo ne opazil od zunaj ali pa ga zasačil ječar. Moral je počakati noči. Ko je prežagal omrežje, začelo se je že daniti. — Zdaj bi se lahko izmuznil ven in plaval na obrežje, ko bi ne bilo kanalskih stražnikov. „Potrpljenje, potrpljenje!“ tako si prigovarja sam. Da bi stražnik čez dan ne opazil, da je že prost verig, vleže se na kamenito klop, ovije verige okoli roke, kakor da bi bil še vkle-njen in se dela bolnega.

Bolj ko se nagiblje dan, tem nemirnejše mu utriplje srce; proti večeru je že tako mrzlično nemiren, da se boji, da ne bi res zbolel; potem bi bilo vse zaman. Skrbno pazi navse, kar se godi zurnaj, pa njegov prijatelj se ne zgla-si, njegova pesem ne zadoni. Nestrpno čaka. Ha, sedaj! Sedaj je tu in uga-nja svoje burke z godrnjavimi stražni-ki. Ponuja blago, brije norce, pogaja se in da skoro napol zastonj; marsika-teremu, ki nima beliča v žepu, natoči tudi kupico celo zastonj. Stražniki vprašujejo, zakaj prodaja danes tako vred-no, najbrž je v tej pijači polovica vo-de iz kanala; prodajalec pa začne pri-povedovati dolgo povest.

Poglasu spozna Kvirin Bepota. Be-po pripoveduje, da je danes njegov rojst-ni dan, da je njegov gospodar, bogati trgovec s sadjem, ž njim zadovoljen in da je njegov ves izkupiček za blago, ki ga prodaja danes; zato pa da danes

vse vredno, tako prodaja veliko in bo precej ostalo za njega. Vojaki se sme-jejo in kupujejo steklenico za stekleni-co in jih praznično naglo. Bepo da tudi na up in cela družba je v dobri uri že zaspala. Ta trenotek je Bepo pričako-val. Pravi, da hoče tudi še druge osre-čiti in se potem vrniti; odpelje se, za trenotek se pomudi pri Kvirinovem oknu. Kvirin, ki je že na to čakal, skoči hipoma v barko. Nihče ga ne opazi v trdem mraku. Bepo ga hitro skrije pod slamo in sadje ter se odpelje radostno pojoč. Tu in tam še postoji in prodaja nekaj blaga, sprejema denar prav la-godno in se dela, kakor da bi se mu nikamor ne mudilo. Ko zavije za vogel, začne veslati z vso silo; čolnič leti kakor pšica. Zavijeta v kanal, ki vodi v morje, v okraj Murano, kjer prebivajo kupci s sadjem. Kanal je ze-lo obljuden. Mnogo čolnov ju sreča, vsi razsvetljeni. Bepo je pa nalašč po-zabil predpisane svetilke doma. Mar-sikateri čolnar zarentači, ko drvi Be-po mimo brez luči, ko pa opazi, da je le ubogi prodajalec s sadjem, ga pu-sti pri m'ru. Skrbno vodi Bepo ladji-co, da ne trči ob druge, vozi kolikor mogoče ob strani, da je bil v temi. Kvi-rin ga večkrat poprosi, naj mu dovoli, se vvesti, pa Bepo ne dovoli, ker še nista izven nevarnosti.

Čez dalj časa pa zadihajo Kvirin-ova pluća hladni morski zrak — rešen je. Skloni se pokonci, radostno diha sveži zrak, ki ga je pogrešal toliko ča-sa; daleč svetlikajo se iz teme goste luči, luči Benetk, iz katerih hiti proč. Bepo vesla na vso moč, kakor bi mu bili preganjalci za petami. Doseže Mu-

rano. Krog zvestih prijateljev sprejme Kvirina z radostnimi klici. Bepo je deležen mnoge pohvale, Kvirin se mu zahvaljuje pristrčno. Drugo jutro se pelje Bepo kakor pravi prodajalec sadja v Benetke, da ne bi kdo kaj sumil o njem.

V beneškem ozemlju ni bil Kvirin ne trenotek varen pred zalezovalci. Če bi ga vjeli, bil bi brez odloga usmrčen. Kvirin pojde v Paris, kjer najde svojega sivega, tugepolnega očeta.

Naši znanci v Benetkah govorili so mnogokrat o Kvirinu, če ni bilo nevarnosti, da bi jih kdo izdal; Bepo si je trl glavo, kako bi omogočil Kvirinu vrnitev v domovino. Drugi so se temu sicer smejali, ker se jim je zdelo nemogoče, pa želeli so ravno tako iskreno kot on, da bi prišla priložnost, ki bi omogočila vrnitev. Zgodilo se je že ob raznih važnih priložnostih, da je mestno zastopstvo dovolilo izgnancu vrnitev. Bepo je hrepenel po taki priložnosti, pa dolgo se ni hotela prikazati. Torkvato je opustil svoje prejšnje opravilo; vzel je Jožefino za ženo in prevzel gostilno; Bepo je bil pri njem za natakarkja, kakor prej pri očetu.

Imel je lepo priložnost, poizvedeti za vse mestne novce, in znal je tudi pripraviti goste k pripovedovanju. Marsikaj se je zgodilo, kar je prineslo temu ali onemu izgnancu dovoljenje za vrnitev, za Kvirina pa se ni našla še nobena prilika. Leta pretečejo; Bepo vzraste v vitkega mladeniča. Gostilno so obiskovali vsi stanovi; tu se je domnila mnogotera stvar.

V mraku nekega vročega poletnega dne vzbudi Bepovo pozornost postaven človek, ki sedi pri vrču in zre srpo pred se. Obnošena obleka je naznanjala obubožanega plemenitaša. Osorno vedenje je menda navada iz prejšnjih, boljših časov; grozovit obronek, ki se je raztezal čez zagorelo lice, pričal je, da je bil ta mož menda nekdanj hraber vojak. Bepotu se zdi obraz nekako znan. Ko bi ne bilo strašnega obronka in bi bil obraz mlajši in lasje še svetločrni, stavil bi, da je ta človek — Manfronij, smrtni sovražnik ljubljene Kvirina. Ko ga natančneje ogle-

da, je prepričan, da ima prav. Kaj pa hoče tu Manfronij, kaj namerava? Dobrega gotovo ne, saj še ta človek kaj dobrega nikoli ni storil ne nameraval? Oči mu še žare kakor nekdanj, gledajo pa še bolj sovražno in potuhnjeno kakor poprej. Treba bo previdnosti in prebrisanosti. Bepo postreže gostu sam in ostane v njegovem obližju — pa gost kmalu izpije svojo merico in se odstrani z mrzlim pozdravom. Čez par dni pa pride zopet. Ta dan je bil prvi gost in našel Bepota samega. Začne govoriti z Bepotom in predno pridejo drugi gostje, domenita se že, da prepusti Bepo vsak dan za 1 ali 2 uri tiho sobo v drugem nadstropju novemu gostu, kjer se bo shajal nemoteno s svojimi prijatelji. Bepo bi rad od veselja zavriskal. Prihodnji dan se je zdel Bepotu neskončno dolg. Komaj pričakuje večera. Ko se začne delati tema, pride skoraj istočasno 10 mož, ki popijejo v gostilni vsak eno merico in smuknejo potem v sobo v nadstropje. Ko se tretjič zberejo, zapove Manfronij, naj bo vino v sobi že pripravljeno za vsak večer. Bepo to stori in tudi opazi, da stoji pred durmi v sobo čuvaj, med tem ko se vršijo v sobi pogovori. Bepotu to zadostuje. Prepričan je, da se pripravlja tukaj kako nepostavno dejanje. Najbrž se kuje tu zarota v škodo Benetk. Če jo izvoha kak vladni ogleduh, potem je v nevarnosti Bepo in vsi njegovi svojci, da jih smatrajo za sokrivce pri zaroti in smrtno kaznujejo, če pa Bepo zaroto sam naznani, bo za to bogato poplačan in poleg tega ima še pravico, izprositi za enega izgnanca vrnitev v domovino. Kakor blisk mu prešine ta misel dušo. — Sklene to storiti, pa kako naj to izvrši, ker je reč tako nevarna in težavna. Pa Bepo, ki je prestal srečno že večje nevarnosti, se tudi te ne zboji. Početelega Torkvata kmalu pomiri. — Ravno tokrat pride v gostilno Felipo, najprebrisanejši vladni ogleduh. Njegov prihod pospeši Bepov sklep. Skrije se v omaro, ki je stala v sobi, kjer so se shajali zarotniki, in sliši vse. Družba obubožanih plemenitašev, ki so kakor Manfronij vse zapravili z raz-

uzdanim življenjem in bili zaradi raznih hudobij izgnani iz Benetk, vrnila se je skrivoma in sklenila odstraniti sedanje vlado, postaviti sebe na vladni stol in se kruto maščevati nad vsemi, ki so jih prej preganjali. Tako zarota naznaniti bila je dobrega Benečana sveta dolžnost, da se ubrani hudodelstvo. Plačila v denarjih ne bo sprejel, tako sklene Bepo sam pri sebi, pa za plačilo hoče zahtevati dovoljenje za vrnitev Kvirina in njegovega očeta.

Prišel je zopet pustni čas z velikanskim veselim vrvenjem. Bepo napiše malo pisemce z besedilom: „Zarota se kuje. Veliko svetovalstvo hočejo odpraviti in vse ude ubiti. Dobodite mi od velikega svetovalstva pismo, s katerim sta oba Kvirina pomiloščena in takoj boste imeli zarotnike v pesti. Zahtevano pomiloščenje položite v prvo kapelo v cerkvi sv. Marka na desni, kjer pridem jutri zjutraj ponj. Če pa ne bo tega, bodo pa zarotniki obveščeni, da je zarota odkrita. Vladno plačilo v denarju pa lahko obdržite sami.“ To pisemce porine Bepo vladnemu ogleduhu Felipu v žep, ne da bi bil ta Bepota opazil. Ne preide 10 minut, že vidi Bepo, da bere Felipo pismo, na kar ogleduh mahoma izgine. Do polovice je stvar že izvršena. Na vse zgodaj gre Bepo drugo jutro v cerkev sv. Marka, stopi v omenjeno kapelo, kakor bi hotel tam moliti. Pismo že leži na oltarju. Nihče ga ne opazi. Hitro zgrabi pismo in ga skrije, potem pa gre po opravljeni pobožnosti z drugimi obiskovalci iz hiše božje. Tu in tam opazi kakega znanega ovađuha, ki koraka proti cerkvi, poslan, da zasači odnašalca pisma. Pa njih trud je zaman. Na večer istega dne najde Felipo zopet pisemce v žepu, v katerem je stalo: V Torkvatovi gostilni se shajajo zarotniki — gostilničar ne ve za njih hudobno početje — jutri hočejo namero izvršiti. „Felipo izgine še hitreje kakor včeraj.

Tiho in neopaženo se poda pod njegovim poveljstvom četa biričev proti gostilni in jo obstopi. Felipo pride z nekaterimi pomagači kot gost, zahteva vlna in izpije. Naenkrat pravi, da mu

je v izbi preglasno in da hoče biti s prijatelji sam — zahteva posebno sobo, in sicer ravno ono v nadstropju. Torkvato pravi, da je zgoraj ravno zbrana vesela družba, vsled tega mu ne more izpolniti zahteve. Ko Felipo to sliši, vzame klobuk z glave in pokaže pod klobukom rdečo kapico, svoj službeni znak; nihče se mu ne upa več zoperstavljeni. Gre v nadstropje. Straža pri vratih se prestraši, ko zagleda rdečo kapico in se umakne, tovariši Felipovi jo koj zgrabijo in zvežejo. Vrata se odpro. Okoli mize so sedeli zarotniki. Na pisanju, ki je ležalo pred vsakim udeležencem, zabeleženo je bilo, kaj mora vsak storiti. Prestrašeni skočijo na noge in pograbijo za bodala. „Kdor se gane, umre na mestu“, zavpije Felipo. Z levico se odkrije, z desnico drži samokres. „V imenu ljudovlade, plemenitaši, ste moji jetniki!“ Spremljevalci Felipovi pristopijo, vsa četa biričev se rije v sobo. Mirno pregleduje Felipo zarotnike. Ko spozna Manfronija, uide mu glasno „ah! — Vas sem res dolgo iskal, Manfronij“, pravi. „Skrili ste se dobro, zelo me veselili, da sem Vas našel, ekscelencia!“ Cela družba se potem z jetniki odstrani kolikor mogoče tiho. Felipo koraka ob Manfroniju z napetim samokresom, živ mu ne uide iz rok.

Drugi večer pride Felipo zopet v gostilno. „Prav dobro si igral svojo vlogo, ti navihaneč“, pravi Bepotu! Ne boj se, vse je v redu. Tu imaš odlok, s katerim se dovoljuje Kvirinu in očetu vrnitev.“ Bepo vsklika in pleše od veselja. Sedaj je vse dobro.

Čez nekaj tednov se vrnete izgnanca in dobite vse zaplenjeno premoženje nazaj. Oče in sin sta sicer oba hrepnela po Benetkah, vendar sta rajše živela stalno na svojem posestvu ob reki Brenti in le redkokrat sta prišla v svojo palačo v Benetke. Bepo, bogato obdarovan, vstopi v službo pri Kvirinu, ker se mu je še vedno zdelo, da pretijo njegovemu ljubljencu kake neznane nevarnosti, ki jih more le on odvrniti. O Manfronijevi usodi se ni izvedelo nikoli nič.

Trideset let pozneje se je spreme-

nila po mirnem načinu državna ustava Benetk; neomejena oblast najvišjega

svetovalstva omejlja se je v blagor slavnih Benetk.

Hrepenenje po izobrazbi.

V številu obletnic, katere obhajamo letos, zavzema častno mesto 100letnica rojstva moža, ki je vse svoje jeklene sile, dušne in telesne zmožnosti, posvetil blagru mladine rokodelskega stanu. Kdo izmed naših mladih prijateljev rokodelcev ne pozna in ne čisla imena Dolef Kolping. Porodil se je 8. decembra 1813 v mestecu Kerpen, ne daleč od Slovincem znanega (Kelmo-rajna) Kolina.

Stariši so bili ubožni kočarji z malim kosom zemlje in čredico ovac. Ker je bil Dolef bolj šibkega telesa, niso ga silili k delu na polju, zato pa je prav pridno in z največjim veseljem zahajal redno k šolskemu pouku, ki še tačas ni bil obvezen za vse.

Prišel je v roke staremu, imenitno izobraznemu, srčno pobožnemu učitelju, ki je mladež ljubil in umstveno in versko na njo blagonosno vplival. Kolping pravi o njem: Najsrečnejše čase svojega življenja sem preživel pod njegovim varstvom. Moje oči so se svetile, ko je po svojem živahnem načinu z očetovsko ljubeznijo svojim učencem, ki so mu kar jemali besede iz ust, pripovedoval o življenju slavnih mož in jih bogatil z znanjem, ki ni bilo predpisano za priproste šole na deželi in v malih mestecih, ki pa je vse poslušalce, ki so bili bolj brihtnega duha, neznansko zanimalo in navdušilo. Tako je budil blagi mož v mladih srcih hrepenenje po izobrazbi.

Ko je poslušal Dolef svojega učitelja, vzbudila se je v njem mnogokrat želja po višji, znanstveni izobrazbi v višjih šolah, in to hrepenenje se pozneje ni dalo vdušiti, če tudi so mu bile mnoge in močne ovire nasprotne. Cele dneve je pretuhtal v teh mislih in po cele noči ni mogel zatisniti očesa, tako ga je to hrepenenje prevzelo. Zdelo se je, da je izpolnitev te iskrene želje popolnoma izključena; kdo naj bi plačal stroške za študiranje? Stariši

so ubožni in drugih takih požrtvovalnih dobrotnikov ni lahko dobiti.

Deček postane čevljarski vajenec. Izučil se je čevljarstva in postal pomočnik. V življenju marsikaterega slovečega moža beremo, da so se po lastni moči povzpeli iz nizkega stanu k visoki časti, da so pa tudi vsako minuto, ki jim je preostala od njih dnevnega opravila, porabili, da si obogatijo svoje znanje, da so po cele noči pri slabo brleči lučki študirali in brali. Mnogoteri, ki se je povspel k veliki slavi, pridobil si je svoje bogato znanje z nepopisnim trudom in pri hudem pomanjkanju.

Tudi pri Kolpingu opazamo nekaj takega. Veliko hrepenenje po uku in izobrazbi navdajalo je njegovo sree tudi, ko je bil čevljarski pomočnik. Ni mu dalo miru. Lovil je knjige, kjer je le mogel; pod svojo čevljarsko muzico imel je navadno kako knjigo shranjeno, katero je zvesto bral med dovoljenimi odmori; tudi večerne ure in marsikatero uro po noči je porabil za branje. Ta in oni mojster ga je zavoljo branja grajal, pa vendar je moral pripoznati, da izpolnjuje Kolping zvesto svojo pomočniško dolžnost. Ker ni imel pravega navodila, kako in kaj naj bere, bral je vse brez razločka, kar mu je pač prišlo v roke, povesti, potopise, naravoslovne reči, pridige itd., in tako si je nabral že v mladosti mnogo gradiva, ki ga je pozneje, ko je sam pisal povesti, dobro porabil.

Da bi se izpopolnil v rokodelstvu, še bolj pa, da bi se lažje bolj izobrazeval, poda se v mesto Kolin. Družba mu ni ugajala, premnogi tovariši so bili dušno propali, nevedni, zapravljeni. Ni našel pravega prijatelja. Večkrat ga je obšla huda otožnost; v njem se je začel vzbujati glas, da stan, katerega si je izvolil, ni za njega; molil je veliko in goreče za spoznanje in vedno bolj se je utrjevala v njem misel, da ga kliče Bog v duhovniški stan.

Prevdarjal je velike ovire in težave, ki se mu bodo postavile nasproti, če bi hotel vdejsviti svoje hrepenenje; pa čudno, hrepenenje postaja vedno večje. Leta 1836 zbolí in gre za nekaj tednov na dom. Mati mu je bila že umrla. Razkrije očetu svoje želje. -Oče ga posluša sočutno in pravi: „Če ti je Bog dal ta poklic, le poslušaj njegov glas; Bog bo že skrbel nadalje.“

V bližini Kerpena je pastiroval župnik Laufs; k njemu se poda in mu popiše celo dušno stanje in hrepenenje. Župnik mu nasvetuje, naj gre v Kolin k čevljarstvu nazaj, naj pa porabi vsako prosto urico, da se nauči latinske slovnice. To in druge za prvi razred latinske šole potrebne knjige mu je bil blagi duhovnik preskrbel.

Kolping se vrne v Kolin, dela pridno v čevljarnici, v odmorih, posebno pa zvečer in po noči uči se latinskih oblik. O Veliki noči pride na dom in se oglasi pri svojem župniku, ki ga skuša iz latinščine in mu pravi: „Dobro, postal boš duhovnik, če ostaneš trden in pokažeš res poklic.“

Kmalu nato pride v Kerpen mladi duhovnik Wollersheim za kaplana. Ker je poznal novejša zahteve latinskih šol, pomagal je Kolpingu prav spretno. V enem letu je Kolping tako napredoval, da je napravil skušnjo za vsprejem v tercijo (3. razred) katoliške gimnazije v Kolinu. Mnogokrat so ga mučile pri študijah hude skrbi za vsakdanji kruh, pa Bog in dobri ljudje so vedno poskrbeli zanj o pravem času. Z neumorno pridnostjo je študiral in dovršil srednjo šolo prav dobro. Rabil je za njo 1½ leta manj kakor je bila navada pri rednih učencih. Bogoslovja se je učil v Monakovem, v Bonu in Kolinu, kjer je bil 13. aprila 1845 posvečen v duhovnika. Deloval je v dušnem pastirstvu v veliki blagor njemu izročeni ovčie, njegova glavna zasluga pa je skrb za rokodelske pomočnike, saj se imenuje Kolpinga „očeta rokodelčičev“.

Mladi prijatelj, glej prekrasni vzgled živega hrepenenja po izobrazbi, hrepenenja, ki se ne da vdušiti po nobenih neprilikah in težavah. Glej velikanski pomen samoučnega branja,

in sicer dobrega branja. Dobro berilo bistri duha, pomnožuje tvoje splošno znanje. „Kar je kruh za razvoj in krepčilo telesa, to je branje za izobrazbo in napredovanje duha.“ (Krier.) Če hočeš v znanju napredovati, moraš skrbno brati.

Dobro berilo ti izobrazuje čustvo in oblažuje srce. Bereš n. pr. o lilijno-čisti duši, katero preganja razuzdanež, da jo pokvari, pa trud je zaman. Rajše smrt, kakor cvet nedolžnosti strt. Kaj se zbudi v tvojem srečju pri takem berilu? Pripovedovanje o zmagonosnem boju bo razplamtelo tvojo dušo za čednost čistosti in ti zastudilo greh. Rekla boš: Kar je storila ta, premorem tudi jaz.

Ko bereš o bogatinu, ki zaničuje reveža, ali se ti ne vzbudi sočutje do siromaka? Ko bereš povest o grešniku, ki je globoko zabredel v hudobijo, kateremu pa vzbujena vest ne da miru, dokler ne popravi zagrešenega v zakramentu pokore, kaj se bo vzbudilo v tvojem srečju? Morebiti si podoben temu nesrečnežu v grehu, srce se bo nagnilo k pokori.

Če bereš življenjepise blagih, Boga in bližnjega v dejanju ljubečih duš, nehote bo začelo goreti navdušenje tudi v tvojem srečju, da jih posnemaš. Ko bereš o neustrašenosti in junaškem mišljenju mučnikov in spoznavalcev, navdušilo in ojačilo se bo tudi tvoje srce.

Dobro berilo pospešuje pobožnost. Mladi ljudje navažno niso prijatelji izključno nabožnih knjig, in vendar je tako berilo nagib k stremljenju po popolnosti, pouk o vzvišenih resnicah sv. vere in o skrivnostnih potih dušnega življenja.

Mnogo mladine se pogubi, ker neče slišati o nobenem berilu, marsikateri pa je pridobljen po nabožnem berilu za versko življenje. Sv. Ignacij je bil lahkomiseln častnik. Težko ranjen ležal je na bolniški postelji: iz dolgega časa bral je življenje svetnikov, ki ga je zanimalo bolj in bolj in ga nagnilo k izpreobrnjenju. Postal je ustanovitelj preimenitne „Družbe Jezusove“. Tako vpliva dobro berilo, združeno z

milostjo božjo, silno na srce, in nagne k dejanskemu krščanstvu.

Blaženi Janez Berhmans ni odklonil knežje krone kakor sv. Alojzij, ni storil čudapolnih dejanj kakor sv. Frančišek Ksaverijanski, ni se mrtvičil kakor sv. Bernard, ni spreobračal nevernikov kar v trumah kakor sv. Frančišek Regijski. Mirno in tiho potekalo je njegovo življenje. Mladeniška leta posvetil je molitvi, pouku in delu. Njegovo življenje v redovnem stanu ni kazalo nič nenavadnega, čudežnega, tudi ne njegova smrt. S križem, rožnim vencem in s knjižico redovniških pravil v roki je umrl; in vendar je dosegel čast oltarja. Zakaj? Bil je zvest v malem in nenavaden v navadnih življenjskih položajih. V tem je bila njegova svetost. Tako zvestobo v malem lahko vrši vsak, kdor ima le resno voljo. Kdor pa hoče po tej poti popolnosti hoditi, ne more pogrešati nabožnega berila, ki mu kaže kakor ogledalo pogreške in ga navaja, se premagovati in se posvečevati. Zato ti nasvetujem take vrste berilo, postalo ti bo učitelj k pravi pobožnosti.

Dobro berilo te obvaruje lenobe, pohajkovanja in enakih napak. Kdor išče razvedrila pri dobrih knjigah, nima časa za slabe misli, katerim sledijo navadno slaba dejanja. Mladsi kri se pretaka naglo in burno po žilah; ne moreš drugače, moraš delovati na kak način. Če ne boš delaven za dobro, boš pa za slabo. Če ne ljubiš dobrega berila, boš pa ljubil zabavne družbe, šumne veselice, pijačo in ples, kar te bo spravilo na kriva pota. Od lenobe je le mal korak do pregrehe. Ves drugačen pa boš, če porabiš prosti čas za dobro berilo, ki ti bo najboljši odpočitek, najboljša zabava in najprijetnejša družba ter najblažji užitek. Tvoj značaj pojekleni, duša se pokrepča za zvesto izpolnjevanje stanovskih dolžnosti, katerih pri vsem hrepenenju po berilu ne smemo zanemarjati.

Draga mladina!

Zahajal je k tebi prijatelj skozi celo leto, ki te je božril k dobremu berilu in ti tudi sam prinašal raznovrstno,

in menda ne bo nihče ugovarjal, če trdimo, dobro, blažilno berilo, ki si je prizadevalo, vršiti na tebi vse dolžnosti dobrega berila. Ostanita prijatelja tudi za naprej. Naj se pokaže prijateljstvo prvič v tem, da ga z naročnino podpiraš. Mladi prijatelji, stane denarja, veliko denarja, predno je pripravljena nova številka „Našega Doma“ za na pot in tudi potovanje jo stane, za popotnino v obliki znamke je treba šteti na leto mnogo sto kron. Velikih listov, dragih listov ne zmore vsak, malenkostno naročnino za prijatelja sivca pa že še utrpi marsikateri možnjček, če je le resna volja in vsaj nekaj požrtvovalnosti za dobro berilo. S tem storiš tudi dobro delo, ker dobro berilo podpirati je danes nekako misijonsko opravilo.

Pokaži se prijatelja drugič s tem, da list podpiraš s sodelovanjem, s sotrudištvom, da postaneš ali ostaneš zvest dopisnik. Kdor je dobil od Boga zmožnost, naj jo ne pusti plesneti, ampak naj zastavi pero in poda kakšen donesek za ta ali oni predač v listu.

Posebno se obračamo na naše duhovoditelje mladinskih društev, na požrtvovalne in neumorne delavce na prosvetnem polju, da bi posvetili v ta namen nekaj svojih moči in podpirali list iz zaklada svojih izkušenj. Stopite pred vsem v duhovoditelji, v krog naših dopisnikov, spomnite se lista vsaj parkrat na leto s kakšnim doneskom! Ravno tako vabimo tudi vse dobro misleče učiteljstvo.

Nad vse prijetna pa je dolžnost, zahvaliti se vsem vrlim dosedanjim sotrudinikom in sotrudičam za toli požrtvovalno sodelovanje. Marsikateri in marsikatera je razveselil uredništvo redno, če ne za vsako številko, pa prav pogosto z dopisi, ne samo o društvenem gibanju, ki je seveda velike važnosti, ampak tudi o drugih prepotrebni in zanimivih stvareh. Bodi vam srčna zahvala za vaš trud in za

vaše žrtve, zahvala pa tudi onim, katerih dopisi še niso bili objavljeni, zahvala začetnikom v dopisovanju, naj se ne dajo oplašiti, če tudi morebiti svojega dopisa niso našli v „Našem Domu“, bo se pa drugemu in tretjemu boljše godilo. Ne prenehati, tudi če ni bila še prva pošiljatev godna za list.

Pokaži se prijatelja tretjič s tem, da pridobivaš listu novih prijateljev, bralcev in naročnikov. Vsak naročnik naj bi pridobil še enega tovariša in gmotne težave bi se precej polajšale. Bodite apostoli za razširjanje dobrega berila.

Papež Pij X izrekel je meseca februarja 1908 pri avdijenci nekega odličnega časnikarja: „Ne razumejo še važnosti časopisja. Niti duhovništvo niti

drugi verniki se ne pečajo ž njim tako, kakor bi bilo potrebno. Starčki pravijo, to je nekaj novega, in poprej so rešili mnogo duš, ne da bi se zmenili za časopisje. To se lahko reče: Poprej! poprej! Pa na to se ne pomisli, da ni bil poprej strup slabega časopisja tako razširjen kakor sedaj, da ni bil protistrup dobrega časopisja tako potreben kakor je dandanes. Mi nimamo „poprej“, ampak „danes“. Dejstvo je, da se dandanes krščansko ljudstvo goljufa, zastruplja in pokončuje z brezbožnimi časniki. Zaman boste zidali cerkve, prirejali misijone, ustanavljali šole in opravljali vsa dobra dela. Vse vaše prizadevanje bo zaman, ako ne znate rabiti kot brambno in napadalno orožje katoliško lojalnega in odkritosrčnega časopisja.“

Doma in po svetu.

Bolgarski car Ferdinand se je povrnil na Bolgarsko. Njegovi nasprotniki so širili mnenje, da si car ne upa iz Avstrije, kjer je bival delj časa in dvakrat obiskal našega cesarja, zopet v svojo carovino. Na Bolgarskem so volitve v državni zbor že končane, zmagala je vladna stranka, rusofili so skoro popolnoma pogoreli.

Prestolonaslednik Franz Ferdinand je obiskal belgijskega kralja v Bruslju, kjer je bil prisrčno sprejet med velikim navdušenjem ljudstva.

Na Hrvaškem so nastopile zopet redne razmere, ker je imenoval cesar komisarja Škrleca za bana.

Katoličani v Italiji se že prav dobro gibljejo. Po srečnem izidu volitev v državni zbor obračajo svojo pozornost na pridobitev občin in imajo že prav lepe uspehe.

Letos, 2. decembra, obhajal je naš cesar 65 letnjubilej svojega vladanja, redko slavlje v zgodovini.

Bolgarski car pri pogrebu svoje služkinje. V E-bentnu na Nižjem Avstrijskem je umrla dolgoletna kastelanka tamošnjega koburškega gradu, gđc. Karolina

Ptačnik. K njenemu pogrebu je prišel tudi bolgarski car Ferdinand v spremstvu dvornega svetnika Fleišmanna in tajnika Vajha. Car ni bil samo navzoč pri blagoslovljenju trupla v župni cerkvi, temveč je šel za krsto do groba, kjer je kratko molil in vrgel lopatico prsti na krsto.

20. novembra je priredil odbor brezvercev v Berlinu 12 zborovanj in hujškal k odpadu od vere. 4209 odpadnikov so nabrali, ki so se ločili od protestantske cerkve in šli v popolno brezverstvo.

Prihodnji evharistični shodi se bodo vršili v naslednjih mestih: leta 1914 v Lurdu; 1915 Sidney (v Avstraliji); 1916 Palermo in l. 1917 Lima (v Ameriki).

Brezverski vodja slovenskih socialnih demokratov, Anton Kristan, ni dovolil svojim otrokom, udeleževati se pouka v veronauku. Ker je pa postava, da se morajo otroci odgojiti v eni izmed v Avstriji pripoznanih ver, izjavil je, da bo dal svoje otroke poučevati v turški veri. Socialni demokrat in poturici „gliha vkup štriha“. Ali se bodo socialdemokratičnim zapeljancem pri takih dogodkih vendar enkrat oči odprle,

da bodo izprevideli, kam jadra socialna demokracija.

167.849 Parižanov poslalo je na pariški mestni svet prošnjo, da se naj zopet nazaj pokličejo sestre usmiljenke v pariške bolnišnice, iz katerih so jih redovom sovražne naredbe pregnale.

Črnogorci so aretirali 2 avstrijska jezuita, ko sta obiskala Črno goru.

Konstantinsko jubilejno slavlje skonča se 6., 7. in 8. decembra z veličastnimi cerkvenimi slavnostmi v lateranski baziliki v Rimu.

V Olomucu ustanovilo se je društvo čeških katoliških pisateljev pod imenom „Literarična združba“.

Sovraštvo Nemcev proti Poljakom. Z dovoljenjem kardinala Koppa imel bi se vršiti v Grošovici, okraj Opeln, od 29. novembra do 8. decembra sv. misijon redemptoristov. Kar pride za tamošnjega župnika Rudzki brzopismo od misijonske hiše, v katerem se poroča, da ne dovolj nemška vlada misijonske govore v poljskem jeziku. Vlada izjavlja, da more le za pridige v nemškem jeziku dati dovoljenje.

Število bogoslovcev v gre na Španskem zelo nazaj. V madridskem bogoslovju je padlo od l. 1893 do danes od 120 na 35.

Na Kranjskem privolitvah so iz splošne volilne kurije zmagali v vseh okrajih na deželi katoliški kandidati, le v Ljubljani in še to v ožji volitvi, je zmagal liberallec. Privolitvi v kmečkih občinah pa je z vsemi 16 kandidati sijajno zmagala naša Slov. Ljudska Stranka. Kdo bi se ne radoval!

Kuifturne surovine. Dne 27. novembra so se v Gradcu pretepal nemški in italijanski visokošolci, Na obeh straneh je precej ranjenih.

Na željo mnogih umetnikov in proučevalcev starih umetnin odprli so 30. novembra kripte (podzemeljske prostore) v Vatikanu. Tu se nahajajo mnogi stavbni spomeniki, ostanki kipov, podobe, ki so se nahajale v stari baziliki sv. Petra in so torej velike zgodovinsko-umetniške važnosti. Kripte so električno razsvetljene. Istočasno je dovoljen vstop le skupinam po 25 oseb.

V Rimu je bil posvečen v duhovnika sin nekega zamorskega glavarja iz rodu Culukafrov. Vrnil se bo med svoj rod, da ga pridobi za katoliško vero.

Občinski odbor v Kormeju na Francoskem dal je odstraniti od krst znamenja križa in ista nadomestiti s prostožidarskimi znamenji. Podobe križa pa so rabili za tarčo pri streljanju, katero je priredil isti obč. odbor.

Pod vaško lipo.

Spomini starega rokodelca.

(Konec.)

IX.

Mestnega šuma in šundra sem bil kmalu sit. Spomlad je bila tedaj in vsepovsodi je dihala novo, mlado življenje, samo v mestu je ostala pusta vsakdanjost: kakor v posmeli tistim brezčutnim trumam, ki drve vanj mimo pisanih travnikov, mimo zelenih vrtov, pa se jim ne ustavi oko in srce ob lepoti narave.

Jaz pa sem zaukal, ko sem jo mahal proti Sv. Roku v novo službo in sem dihal va-se sveži zrak, ves nov,

poln življenja, kakor zelena vigrəd vigrəd pred menoj. Bel zvonik me je pozdravljal od daleč in prijazne hiše izmed sadnega drevja in zelenih vrtov so se mi smehljale nasproti, kakor da tudi one vedo, da živi pod malimi njihovimi krovi več sreče in zadovoljnosti, kakor pod široko streho mestne palače.

Kdo bi se ne udomačil pri Sv. Roku? Prijazne so bile hišice in gostoljubni so bili prebivalci: človeku se zdi, da je doma, če živi v taki vaši. Kmalu sem dobil tovarišev.

Sedel sem v večernem mraku na

vrtu in užival vonj in hlad pomladanskega večera. Nekje blizu mene je pisikal murn svojo enakomerno pesem, na drevju so šumeli hrošči in iz daljave je bilo čuti žabji koncert. Jaz pa sem mislil na Marka in na svoje drage tovariše doli ob Savi, v domačem društvu ob takih-le večerih smo jo zapeli! Pesem je privrela sama od sreče. Sedaj pa: Kje ste znanci, kje prijat'ljivi? — Otožen sem postal, zaželel sem si poštetne fantovske družčine. Takrat so mi udarili na uho novi glasovi. Fantje so peli na vasi pesem, katero smo tolikokrat peli doma, kadar smo šli ob takih večerih trudni iz vinograda, a nas je ta pesem razvedrila:

I.

Pomlad mila, odklenila,
svoj veseli nam je raj
In zapeli, so veseli,
tički svojo pesmico.

II.

Zdaj le hiti, vence viti
oj mladina, zdaj je čas!
Pomlad pride, zopet zgine,
— čas mladost' je le enkrat.

V tihi noči, ko sem sedel sam brez tovariša v tujem kraju, mi je bila ta melodija kakor angelska pesem, ki vlije v dušo tolažbe.

Pošteni fantje morajo to biti, sem pomislil in nisem se zmotil. Kmalu sem se jim pridružil, kmalu sem bil v krogu poštenih tovarišev.

Odslej nisem nič več samotaril. Storila se je noč in zaorila je pesem na vasi. Kakor luč skozi temo so švigali zvoki naše pesmi v daljavo, seboj pa so nesli žalost in skrb in v naša srca se je naselila zadovoljnost brezskrbnega, fantovskega življenja.

Ko smo nekega večera odpeli, razvil se je med nami običajen razgovor o tekočih zadevah. Sosedov Ivan nam je že poprej namignil, da bo nocoj povedal nekaj novega. In zato smo bili vsi radovedni, kaj ima na sreču.

„Z novim g. kaplanom sem govoril“, je pričel, ko smo ga prijeli, naj govori. „To vam je prijazen gospod in se posebno za nas fante zanima. Rekel je, da je poslušal naše petje in se

mu zelo dopade. Zato želi, da bi prišli enkrat k njemu, da bi se kaj pogovorili. Zmenila sva se, da pridemo v nedeljo popoldne v njegovo pisarno. Ali boste šli?“

Jaz sem bil takoj zadovoljen, kajti slutil sem nekoliko, za kaj se gre. Bolj boječi pa so se spomnili na vse nerodnosti, ki so jih imeli iz zadnjega časa na vesti in so se bali, da bi jih g. kaplan ne ošteli. Še-le, ko je Ivan zatrdil, da od tako dobrega gospoda ni nič hudega pričakovati, smo se vsi odločili, da gremo.

In res smo šli. Nekateri so se še vedno bali in so iz previdnosti ostali bolj zadržani. Ko pa je gospod vsakega posebej nagovoril in vsakemu odkazal sedež pri mizi, smo postali kmalu boljše volje. Gospod kaplan, ki je že mnogo deloval med fanti in poznal njih navade, je na mah pridobil naša srca. Govoril nam je, kako se drugod zbirajo fantje v Orlu, si krepijo duha in telo, kakšno navdušenje je med njimi in kako ne tratijo svojih sil samo s pijačo in ponočevanjem. Znal je govoriti tako domače in zanimivo, kakor še noben doslej. V hipu je bil storjen sklep vsakega, da ne bo miroval poprej, dokler se tudi pri Sv. Roku ne ustanovi Orel. Gospod pa je bil izkušen in nam je svetoval, naj se ne prenačimo. Najpoprej je treba vse potrebno pripraviti. Treba je poiskati primerne prostora za telovadnico, treba je pridobiti fante in ljudstvo za to misel.

To nalogo smo prevzeli sedaj mi. Tisti večer smo na vasi samo enkrat zapeli, kajti večer je bil namenjen razgovoru o ustanovitvi Orla.

Kmalu je vedela vsa fara, kaj se snuje; fantje smo skrbeli, da se je govorilo o tem. Eni so se veselili, drugi so imeli pomisleke, ko so videli razne ovire. Bili pa so tudi taki, ki so zmahevali z glavami, češ: Kaj si vsega ne zmisli mladina brezskrbna! Mi pa smo vstrajno vodili nadaljne priprave. V dvorani stare šole, kjer se je včasih vršil kakšen shod, drugače pa se je v njej sušila turščica in perilo, nam je župan dovolil telovaditi; fante smo

navdušili, napravili vabila in naprosili govornika iz mesta.

In tako je neko nedeljo prikorakala v vas četa junakov iz sosedne fare. Rdeče srajce, na čepicah orlovska peresa, pa krepak korak. Vsa vas je bila pokonc!

„Jemnast, jemnast! Soldati!“ so se čudile ženske in jo udrle za četo, ki je zavila pred telovadnico. Toda danes je bil naš fantovski dan. Kakor Velika noč, praznik vstajenja, se nam je zdel dan, ko smo ustanovili Orla.

Naslednji dan smo se zbrali vsi fantje v telovadnici, kajti prišel je vaditelj in pričeli smo s telovadbo. Najprej nam je vaditelj razložil temeljna pravila. Pokorščina do vaditelja, disciplina, resnost in medsebojno prijateljstvo, na podlagi teh se da vse doseči. Potem nas je postavil v red, večji na desni, potem pa drug pri drugem po celi dvorani. Sedaj pa je vaditelj s strogim očesom premotril vsakega, kako stoji. Fantje kakor sveče, močni kakor hrasti in korajžni na vasi, so se tukaj bali in na mah bili pokorni vaditelju. Zaupali smo mu in vedeli, da bo prav, četudi je katerega sunil v rebra. „Rame nazaj, prsi ven, trebuh notri!“ je vpil, da se je vsak nehotestresel. „Težo telesa naprej, pete skupaj!“ Kmalu je bila vrsta nepremična, kakor kipi, stali smo v „pozoru“. „Odmor!“ je zavpil vaditelj in tedaj smo se prestopili z desno nogo naprej in prekrizali roke na hrbtu.

„Vidite“, je rekel vaditelj. „to je red ali čelna vrsta, ker stojite drug pri drugem in so vaša čela proti meni, ko bi pa stali drug za drugim, bil bi to zastop ali bočna vrsta. To si treba zapomniti, kajti če hočemo napraviti iz reda zastop, se poveljuje: V zastop desno v bok! Nasprotno pa: V red desno s čelom!“ Tako smo se učili. Sprva nam marsikaj ni šlo v glavo, polagoma pa so se nam razgibali udi. V trenutku smo se postavili v red in pri obratih se je čulo samo: ena, dve, in stali smo zopet kot pribiti.

Veseli smo bili tega napredka fantje sami in od dne do dne je bilo več veselja med nami. Še bolj vesel pa je

bil gospod kaplan. Videl je dolgo vrsto korenjakov, ki vsi gorijo za dobro reč, pa se je spomnil, da bi brez Orla ne bilo tako in spregovoril je: „Fantje moji dragi! Vojaki se vadijo, pripravljeni so za vojsko proti sovražniku domovine. Mi pa smo tudi vojaki, ki pojdemo v vojsko proti najhujšemu sovražniku našemu, razuzdanosti in brezverstvu. Nimamo topov in ostrih sabelj, brusimo si uma svetle meče. Pred vsem je potrebno, da vzgojimo sami sebe. V zdravem telesu zdrava duša, s tem orožjem se premaga sovražnik“. Še več je govoril in njegove besede so šle v naša srca. Vsak je delal na tistem sklepe, da bode delal vsikdar čast svoji lepi organizaciji, bodisi kjerkoli.

Ko smo se naučili redovne vaje, pričeli smo s prostimi vajami. Nekaj večerov nas je obdeloval vaditelj in delali smo z rokami in nogami razne gibe vsi hkrati kakor po taktu. Pa so prišli sosedje, stariši, ki so čuli o tem, v telovadnico, da se sami prepričajo o napredku. Gledali so in se čudili.

„Viš ga našega, kako je brihten“, so rekli Kuharjev oče sosedu. „Danes smo orali, pa sem mu dejal: Ne bo se ti ljubilo. Pa ga sedaj-le poglej!“

Ko smo prišli nekoč zopet v telovadnico, stal je notri nov lep telovadni drog. To vam je bilo veselje! Znali nismo sicer še nobene vaje na njem, ali vedeli smo, kaj se vse lahko napravi na njem. Jaz pa, ki sem se že doli v sevniški šoli obešal po takem drogu, skočil sem takoj nanj, prijel se z rokama v znak in zakolebal po zraku. Ne sicer pravilno, ampak šlo je pa le okrog v veliko začudenje tovarišev. Petkrat, šestkrat sem se zavrtel, potem pa skočil doli. Ali ko sem pogledal na drog, visela sta na njem oba rokava od srajce, ki sta se pri toču ovila na drog. Tovariši so se smejali in tudi meni ni drugega kazalo, dasi mi je bilo žal pisane srajce. To je dalo povod, da smo si potem nabavili nove lahke telovadne obleke, v katerih smo se lažje kretali in se polagoma tudi na drogu naučili vaj, ki so se nam zdele včasih nemogoče.

Minevali so meseci in mi smo bili

že toliko izurjeni, da smo sodelovali pri javni telovadbi, ki jo je priredil sosedni Orel. Med tem pa se je tudi pokazalo, kateri fant je res pravi Orel. Nasprotniki so se že oglašali in kdor ni bil dosti zaveden ali pa sploh ni nikoli prav razumel pravi namen Orla, so ga kmalu zvabili v svoje vrste. — Fantje smo se ločili v 2 struji: Dobri smo se oklenili še z večjim ognjem Orla, kar je bilo pa slabih, pa so posedali po gostilnah, ponočevali, zabavljali in napadali Orle. Ločitev duhov, ki pride povsod prej ali slej, se je izvršila in dobro je bilo, da smo bili na to pripravljeni. Naše število se je sicer nekoliko skrčilo, a bili smo enega duha, enega srca. Zavela je med nami bratska ljubezen in naslonjeni drug na drugega smo uspešno odbijali nasprotno napade ter izšli iz vsakega boja kot zmagovalci.

Štiri leta sem užival to ljubezen pri Sv. Roku, 4 leta sem se tu uril v orlovski šoli in danes lahko rečem, da mi je samo ta dala moč, da sem pozneje, ko me je objel hlad velikomestne tujine z vso svojo izprijenostjo, vedno našel pot, ki me je rešila pogube. —

Stara Sablja.

(Sprejelo se bo z veseljem, le pošljite. Opomba uredništva.)

Velike slavnosti katoliških društev rokodelskih pomočnikov. (Dopis iz Berolina). Stoletnica rojstva ustanovitelja društev katoliških pomočnikov Adolf Kolping-a slave to leto po vsej Evropi ter tudi v Ameriki, in sicer v vseh krajih in mestih, kjer ima to zelo razširjeno društvo svoje podružnice. Največje slavnosti pa so prirejali in še prirejajo v Nemčiji. Glavna slavnost vseh društev se je slavila dne 20. julija 1913 v Kolinu (Köln) ob Renu. Tam je tudi centrala te velike organizacije. V tem velikem mestu se je zbralo na tisoče in tisoče udeležencev mojstrov in pomočnikov. Veliko število udeležencev je prišlo tudi iz drugih krajev in držav kakor: iz Avstrije, Švice, Ogrskega, Francoskega itd., še celo ameriška društva so poslala svoje zastopnike čez široko morje. Tudi druga društva so poslala čez 400 zastopnikov z društvenimi zastavami. Zelo mnogo se je udeležilo tudi škofov in duhovnikov, da obhajajo stoletnico rojstva Kolpinga.

Tudi v glavnem mestu nemške države Berlinu, obhajalo je »Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov« stoletnico rojstva Kolpinga ter 61 letnico ustanovitve društva, udeležilo se je blizu 2000 berlinskih katolikov te slav-

nosti. Prepričali so se lahko, s kako velikim uspehom tudi to društvo deluje za vzgojo in izobrazbo mladih fantov. Veliko društev se je udeležilo z društvenimi zastavami ter tudi precej č.g. duhovnikov, v sredini se je pa nahajal vlč. g. Schweitzer, glavni predsednik iz Kolina, kateri je imel slavnostni govor o očetu Kolpingu in njegovem delovanju. Navedel je tudi, kako velikega pomena so ta društva v velikih mestih, kjer preti največja nevarnost mladim fantom. Največja dolžnost je pač voditeljev in naslednikov Kolpinga, da se ta stvar vedno bolj in bolj razširja. Ako je njegovo delo še sedaj v najboljšem cvetju ter prinese vedno veliko blagoslova več tisočim, sledi gotovo samo od tega, ker so ta društva tako tesno združena z katoliško cerkvijo, da jih noben sovražnik ne mora odtrgati. Marsikateri svobodomislec ali pa socialni demokrat je že rekel: Delo teh društev je zelo dobro ter lepo, samo, ko bi voditelji ne bili duhovniki. Drugi pa pravijo, veliko več imamo članov in še več v blagajnah, a tako visoko pa še vendar nismo, da bi imeli lastna poslopja za naše delavstvo. Akoravno bi si ga postavili, pa nam ga zopet prodajo, kar je tudi lahko verjetno, ker samo v Nemčiji so jim prodali to leto blizu 15 takozvanih Rokodelskih domov, vzrok temu pa je bilo dolg.

Tukaj lahko sprevidimo, kolikega pomena so ta društva za potujoče mlade rokodelce. Gotovo bi tudi na Slovenskem marsikateri pomočnik želel takih društev, katerih se dozda, žalibog pri nas prav malo najde. Ako hočemo, da se ne bode vedno več mladih rokodelcev izselilo v tujino pa tudi, da se socialna demokracija ne bode tako razširila kot po drugih krajih, bi morali začeti s takim delom. Potrebno bi bilo, da se v vseh trgih in mestih ustanavljajo za učence in pomočnike taka društva, katera bi morala biti pridružena zvezni centrali. Na potovanju po drugih krajih so taki veselo sprejeti ter dobe pri vseh podružnicah brezplačno hrano in stanovanje. Za sklep malo dogodbico: Pred kratkim se je bil pripeljal komaj 18 let star fant Z., doma iz Kranjskega v Berlin; prišel je iz Dunaja; tam je imel več znanih fantov, ker pa ni bilo dela, se je odločil v Berlin. Gotovo je mislil, da bode tam boljše za njega kot drugje, seveda, tega pa ni vedel, da je tam 60 000 delavcev vedno brez dela; ni imel nobenega delain tudi ni bil še član Kat. rokodelskega društva. Začuden je gledal, ko se je pripeljal na velik kolodvor ter ni vedel, na katero stran naj bi se obrnil. Najtežje pa je bilo, ker ni znal nič nemški. Pa vendar se je korajžno podal naprej po mestu in niti na misel mu ni prišlo, kam bode šel spat; proti večeru pa je šel nekje v peto nadstropje vprašat za stanovanje; ker pa ni znal povedati kaj hoče, je moral kazati; sedaj ga je razumela hišnica, da bi rad posteljo; rekla je, da postelja stane 20 mark (24 kron) na mesec ter da mora takoj plačati. Ker pa tega ni hotel storiti ali pa ni imel več toliko denarja, ga je hišnica napodila, tako je potem taval po mestu, dokler se ni v mestnem vrtu vsedel na svoj kovček

ter zaspal. Ker je taka postelja bila zelo slaba, je drugi dan spet iskal boljše, pa godilo se mu je ravno tako kot prvi dan. Hujše pa je bilo še za njega, ker ga je proti večeru aretirale nek stražnik, ker je mislil, da hodi beračit po mestu. Vprašal ga je, kaj da išče od hiše do hiše, ker mu pa ni znal odgovoriti, vzel ga je seboj v stražnico, kjer so ga preiskali. Videli so, da ima knjižico v redu. Našli so pri njem tudi knjižico »Jugoslov. strokovne zveze«. Stražnik pa je mislil, da je članska knjižica Kat. rokodelskega društva; vprašal ga je, če je katoličan; fant je strahoma odgovoril, da. Sedaj ga je stražnik bolj lepo pogledal ter ga gnal ne v luknjo, temveč v osrednjo društvo rokodelskih pomočnikov. Tam pa so ga sprejeli samo pod tem pogojem, da postane ud tega društva. Naletel je v tem društvu tudi na nekega slovenskega fanta ter mu natančno razložil svojo nesrečo in težave.

Kaj takega ali pa še hujšega se godi mnogim slovenskim fantom, kateri gredo v tujino iskat zaslužka in izkušenj. Ko bi bili udje takih društev, bi slovenski fantje rokodelci tudi v tujini znali za zavetišče, katero jim nadomestuje očetovo hišo.

B. Z., berolinski dopisnik.

Hiti čez polje brzovlak.

Hiti čez polje brzovlak,
ozira v njega se seljak ...
»Potuje s tem li sinko moj,
ki davno šel je v sveti boj?»

Postaja! Brzovlak stoji.
Mož sto in sto z vozov hiti.
Objem prisrčen — glasen jok,
radostne solze — težki stok.

Razide vse se. Fust peron.
Na klopi le sedi še on.
V daljavo dirja brzovlak,
za njim ozira se seljak ...

In vsaki dan že mesce tri
pri brzovlaku on stoji.
Ne vrne pač se sin mu več,
vse čakanje mu je — odveč ...

Hiti čez polje brzovlak,
vprašuje revni ga seljak:
»Li sinka voziš, moj zaklad,
sto lepih sreč in davnih nad!

V daljavo brzovlak hiti ...
a sinka, sinka ni in ni;
tam kjer je turški še Odrin,
ljubeči njegov spava — sin.

Dragotin.

Slovenska zemlja.

Pod mano trate, drevje sadno
tu vaško širi se polje,
tam zadaj vinske pa gorice
tja v sinje mi nebo kipé.

In ko okó zre v sinjo daljo,
srcé mi čut sladak navda:
Ah, glej, to je slovenska zemlja,
ki jaz jo ljubim iz srca.

Prelepa je slovenska zemlja,
po svetu daljnem mi slovi.
»Ta zemlja naša mora biti»,
sovražni sosed govori.

Le naj se trudi sosed drzni,
da vzame nam ta božji dar,
nikdar ne bo imel ga v lasti,
ne bo on bival tu nikdar!

Cvetko † Ciriljev.

Po boju ...

(Trebinje 30. okt. 1913.)

»Kruha! Mati, mati kruha!«
»Kruhek spi!
Spavaj Olgica ljubljena
tudi — ti!

Mož ljubeči, dva sinova
vsi so šli —;
zval si car jih ti mogočni,
domovina ti!

Skozi okna naša gleda
glad in smrt,
a sovražnik hvala Bogu
že je — strt ... «

»Kruha mati mila, kruha!«
»Kruha — ni!
Kruh, tvoj oče in pa brata
mirno spijo vsi ... «

Dragotin.

Dekliški vrtec.

Mož nedeljski izprehod. Ako se podamo za en streljaj zahodno od kebeljskega gradu, pridemo na tako imenovano Gradišče, kjer je stala, kakor pravi ustno izročilo, cerkev. Močno temeljno zidovje se še precej lepó vidi. Malo nižje se nahaja bojda klet, tako pravijo ljudje, in v njej kad denarja, na kateri je na vrhu zvita kača, tako,

da ima glavo na sredini in odprto žrelo. Pripoveduje se, da kdor bo tukaj pobožno živel, se postl, molil itd., bo tako srečen, da dobi nekega dne vesti-sti zaklad. O, da bi bila jaz tako srečna! Ako tolčeš na dotičnem mestu po zemlji, bobni notri, kakor bi bila res tam votlina. Pravijo tudi, da je bil od tam v dolino hodnik, kot skrivališče.

Tudi to je mogoče. Pristop od zahodne strani na gradišče je sličen Šlosbergu v Građcu na strani, kjer te potegne železni konj na vrh. Prav tik spodaj pod vrhom stoji vas Podgrađ, tako, da bi bile dotične hiše v nevarnosti, ako bi zgoraj kopali ali streljali. Izročilo pravi, da so že tudi kopali, pa nevidna roka meče delavcem kamenje in pesek v obraz in da se čez noč samo sesuje, kar se po dnevi nakoplje. Ako je zgoraj klet ali vsaj votlina, tedaj gotovo ni brez zanimivosti. Kađ denarja in pa sod vina, o katerem tudi pravijo, da je zraven, pa že niso mačje solze. Prav nič bi se tega ne branila — Micika Kebeljska.

Narodni kroj. Utihnile so pticepevkę, utihnile tudi narodne mladenke o „melodiji“ narodne noše. Prav težko sem pričakovala jeseni, češ, da nam ona prinese novo „uniformo“ v narodnem kroju. Pa vse je tiho. Dovolite, da vam tudi jaz povem svoje mnenje. Želim, da bi se narodni kroj vpeljal med ljudstvo. Pa „ako je ptiček ušel iz kletke, ga je težko dobiti nazaj“. Kakor pravi Savinjska, že otrokom ga poskrbeti, to bi bilo pravo. Me pa moramo že čakati in se vrniti lepo počasi po potu, kakor smo prišle. Če bi si kar zamislile kroj in bi ga začelo par deklet nositi, bi se vsi drugi smejali in težko bi se prišlo dalje. Ako pa si oskrbimo najprej samo peče in bodo te že nekoliko zopet razširjene, si oskrbimo še vbrana krila in rutice okrog vratu, pa smo že zopet bliže častni roši naših pramater. Lepo bi bilo, ako bi si za posebne slovesnosti, n. pr. narodne veselice, izlete, shode, romanja itd. oskrbele oblačilo popolnoma enakega kroja in izbrane barve, pa to po celi Sloveniji enako. Saj smo vendar majhen narod, le edinost nas more storiti velike in močne. Neka češka Nemka mi je pripovedovala, da živi v bližini Londona majhen narod, ki si je s Čehi v jezikovnem sorodu. Tam nosijo ženske vse popolnoma enaka oblačila, tako, da je njena sorodnica, ko jih je prvič videla, menila, da so same rodovnice. Škoda bi bilo, ako bi se naša kmečka dekleta vse v „dame“ spreme-

nile. Saj se mi je celo neka Dunajčanka jako pohvalno izrazila o njih, „Le škoda je“, je dejala, „da svojo kmečko nošo mešajo z mestno; tega pa jaz ne morem trpeti.“ Vendar boste gotovo tudi ve, meščanske, slovenske rodoljubkinje, našle pravo, da vam bo narodna noša vsekakor všeč. Kar se tiče drugega oblačila, ne bom omenjala, le za mojdere ne vem... Pač pa si želim eno, da bi se v spomin starodavnosti ohranila od vratnega nakita ena verižica, bodisi že kakoršnekolikakovosti, v spomin letošnjemu jubilejnemu letu, letu, ko se je najbolj oživilo zanimanje za narodno nošo, pa, naj bi se privzel nakit, majhen križec, kateri naj bo, pravim, narodnim boriteljicam kakor tudi boriteljem, znamenje zmage. Tako želi vaša priprosta obmejna sestra Maria Antonija. — **D o s t a v e k u r e d n i š t v a.** Pozivu na dekliškem shodu meseca avgusta se je odzvala le ena vrla mladenka iz Središča in nam popisala ondotno narodno nošo. Njen popis priobčujemo tu v pouk in vspodbudo drugim, da tudi one poizvedo, kakšna je bila v njihovem kraju narodna noša, in jo popišejo. Da bi povsod nosila dekleta enako nošo, to ni mogoče. Razstave narodnih noš „Zgodovinsko društvo“ ne more prirediti, ker se mu stavijo na pot vsakovrstne težave, ni primerne prostora in ni dovolj poslanih vzorcev. Zato pa, dekleta, posnemajte dopisovalko, katera dobi sedaj besedo.

O narodni noši. V Mariboru na dekliškem shodu se nam je nasvetovalo, naj dekleta poročamo, kaka narodna noša je bila v navadi v starih časih v tem ali onem kraju. In jaz sem zvedela, da so nekđaj nosile pri nas v Središču stare žene tole narodno nošo: krilo in modere sta bila modre barve z belimi rožami ali pikami, iz domačega platna, katero so dale barvati. Jopič je bil istotako iz belega domačega platna. Predpasnik tudi iz domačega platna, modro barvan, brez rož ali pik. Ob slovesnih prilikah so nosile svilen predpasnik iste barve, z belim krajnikom ob straneh. Na glavi so nosile pečo, lepo vezeno ob krajih,

ali pa s kvačkanimi čipkami. Pred kakimi 10. leti so si dekleta omislila ob priliki neke predstave narodno nošo, skoraj slično prej opisani. Kriio in modere iz modrega blaga z belimi rožami, jopiče bele iz tankega blaga, predpasnike pa rdeče, kakor je še sedaj navada na Hrvaškem. Jaz sem tega mnjenja, da bi bila to najlepša in zelo praktična noša, katero bi naj nosila dekleta iz Dravskega polja, pa tudi od drugod, če bi jim morebiti ugaljala. Če je nekaterim preveč priprosto blago za modere in krilo, pa se lahko vzame boljše, tako, da bo iste barve, namreč svetlejšo modro.

Pred par leti pa so imela dekleta zopet drugo nošo, katera je še sedaj deloma v navadi: bel jopič s širokimi rokavi, temno-modre žametaste modere, rdeče krilo iz linejšega blaga in bel predpasnik z vstavki in čipkami. Zvedela sem pa še za starejšo nošo. Ta je bila taka-le: krilo in modere iz belega domačega platna, ki je bilo z rdečim natkano, zato so imenovala taka krila „natkanice“. Predpasnik je bil tudi modre barve. Za obuvalo so imele visoke škornje, imenovane „čižme“. Na glavi so nosile pečo, ki pa je bila iz domačega platna. Jaz sem našla pri nas doma celo vrsto peč, toda iz domačega platna ni žal nobene, ampak vse so iz tanjšega blaga. Ena je stara okoli 60 let, ki pa je že precej raztrgana, ena je stara okoli 50, druge pa okoli 30 itd. Tri različne sem odbrala in te pošljem ob priliki „Zgodovinskemu društvu“. Središčanka.

Moj dnevnik. Marsikateri mladenič, marsikatera mladenka, ima knjigo, v katero zapisuje vestno vse, kar se mu kateri dan novega pripeti. Ta knjiga je njemu zlat spomin na preteklost. Mnogokrat jo v poznejših letih prebira in se živo spominja sprememb življenja. Pred oči mu stopi zlata mladost in milo mu postane pri sreči.

Ni pa to kakšna knjigovodska knjiga, kamor bi spadali tudi gospodarski računi itd. Ona hrani v sebi le to, kar je prišlo njenemu gospodarju naravnost iz srca. Ona je takorekoč njegov zvesti in molčeči prijatelj. Njej lahko

brez skrbi zaupa vsako skrivnost, ki bi jo morda drugim ne mogel lahko povedati. In ta knjiga se imenuje: „Dnevnik“.

Zakaj to ime? V njo se navadno piše vsak dan, zato ji to ime najbolj pristojna. Kateri od nas ga ima, pač ve, da je ta knjiga mnogokrat zelo zanimiva, dasi je spisana večinoma le za lastnika samega. Nekateri pisatelji so, ko jim je morebiti zmanjkalo potrebnih snovi za pisanje — seve ob ravno neugodnem času — odprli svoj dnevnik in tu in tam kako zanimivost izdali na svetlo. Ljudstvo take reči kaj rado prebira, posebno, če so zabavne.

Ali ne bi bilo prilično, da tudi „N. Dom“ včasih kaj sličnega prinese? Oglasite se, kdor ima kaj — vsi bomo veseli s pisateljem vred. Pomenimo se med seboj z bukvami, ki so bile morda dosedaj zaprte v najmočnejše skrinje, da je kak tat ne odnese na svetlo.

Tudi moj dnevnik se ne bo skrival. Evo vam za danes par odlomkov iz mojega „korana“:

15. julija l. 19. . .

Danes torej končam šolo! Vesela sem, ker mi ne bo treba iz šolskih klopi brisati prah. Gospod učitelj so mi rekli, naj ostanem pridna ter so mi izročili odpustnico. Sem prav zadovoljna z njo. Menda sem se jim smilila, ker me noga boli, pa so me z odpustnico pozdravili. Sedaj sem prišla iz šole in nisem več učenka in »šolarca«. Jokala se nisem celi dan nič.

Tri mesece pozneje:

Danes je bila huda za mene. Dopoldne me je konj vdaril. Kri mi teče, ah najbrž ne bom več zdrava. Bolano imam levo roko ki je bližje srca. Bojim se, da bom morala v bolnišnico, kjer mi bo hud zdravnik gotovo roko odrezal. Kaj bo potem? Kruh si bom služila z eno roko. Ko bi vsaj lajne imela in bi žnjimi razveseljevala ljudi, da bi plesali in menili pa v predpasnik krajcarje metali. Sedaj še ne vem kako bo, vseeno se pa tega kšefta zelo veselim.

29. julija leta . . .

Peljala sem se iz Ljubljane na Gorenjsko. Ker je bilo v vlaku zelo soparno, odprem okno, šal pa vržem z glave na polico. Naenkrat potegne veter, pobere šal in sfrči skozi okno ven. Žalostno sem gledala za njim. Ljudje so se mi smejali ko sem prišla brez njega. Videla ga ne bom nikdar več.

Na pustni dan leta . . .

Krofe pečem za vse, pa jih sama največ pojem. Pustne šeme so me s sajami namazale. Jezila sem se na nje, da mi je skoro žolč počil. Zvečer pa tudi mene prime ta strast, da sem

se napravila za parkeljna. Vsi beže pred menoj. Luštno je danes. Domači mi pravijo, da je današnji svetnik moj patron. Naj bo, vaš bo pa jutri.

Prvega aprila leta . . .

Deset sem jih »nafarbala« za prvi april, da so šli po sveder za kolač vrtati. Trinajst jih je pa mene spravilo na led, da sem vlekla prvega aprila.

Tako prijatelji, za da danes končam. Oglasite se še drugi s svojimi skrivnostmi. Pozdravljeni vsi! Pepica S.

aš prapor.

Krasán je prapor naš razvit,
nikjer mu ni primere,

blesti se kakor solnčni svit
naš prapor — svete vere.

Kot kri se v zraku rudeči,
ko plapola nad nami,
junaštvo v prsih nam budi
vihráje nad glavámi.

Če nanj pogled je naš uprt,
koga se nam je bati?
«V tem znamenju sovrag bo strt» —
veli napis nam zlati.

Na boj! — gotova nam je bran
ta prapor naš resnice.
Na boj! — da nam zasije dan
svobóde in pravice.

Vidka Podravska.

Društveni glasnik.

Vurberg. Dne 5. oktobra je priredila naša »Mladiška zveza« veselico v dvorani Vurberškega gradu v slovo vojaškim novincem. G. organist je predstavljal »Burklo« komičen prizor. Mladič Rašl in Felicijan sta predstavljala »Stotnik in njegov sluga« šaljivi nastop. Zatem so fantje igrali prelepo igro »Novi zvon na Krtinah«. Naš pevski zbor je zapel par mičnih pesmic. Vdeležba je bila prav povoljna. Bilo je tudi precej gostov od bližnjih župnij. Orli so bili zastopani. Ob koncu se je mladič Felicijan vsem gostom zahvalil in podal nekaj lepih naukov na pot fantom v vojaško službo. Vsi poštene fantje skupaj v en tabor, da se bomo ložje vojskovali nasproti našim sovražnikom. Stanko.

Ptuj. Prireditve Dekliške zveze dne 23. novembra nam je zopet dokaz, da ta deluje in se giblje, če ji je tudi zaprt vhod v ptujski Narodni dom. To pot so nas gostoljubni Hajdinčani sprejeli v svoj društveni dom, kamor je dospelo ogromno občinstva od blizu in daleč. Otvorila se je predstava z pesmico domačega Hajdinskega pevskega zbora; njej je sledil navduševalen govor mladiča Ver-a, in prolog k igram prednašan po članici Kelc. V šaljivem monologu nam je »Geta iz Prlekije« tako živahno popisala svoje doživljaje v Ptuj, da smeha ni bilo ne konca ne kraja. Glavno točko je tvorila vpriporitev novitete — tridejanke »Plemenito srce«; Igra je ugajala občinstvu, to je dokazalo živahno ploskanje. Sklepni šaljivi trogovor »Gospod Pumpernikel« pa je spravil slehernega poslušalca v najboljše voljo. Pavze je izpolnil Hajdinski pevski zbor z lepimi pesmicami. Hvala vsem, ki so nas podpirali na ta ali oni način, s tem dokazujoč, da vedo upoštevati pravo narodno delo. Za vso ljubeznjivost in dobrohotnost bode ostala vedno hvaležno Dekliška zveza za Ptuj in okolico.

Sv. Anton v Sl. gor. Celoletno poročilo o delovanju naše deklisne zveze v letu 1913.

I. Shod se je vršil dne 8. decembra 1912; po občnem zboru, katerega se je udeležilo 150

mladenk in kjer se je izvolila za predsednico Micika Poljanec, za tajnico Matilda Močnik in in za blagajničarko Marija Živko, nas opozarjajo č. g. voditelj na delo, ki smo ga storile in ga še moramo storiti ter govorijo posebno o Slov. Straži. Borko Terezija govori o velikem pomenu umnega gospodinjstva. Markovič Alojzija o vrednosti in pomenu deklisne zveze. Močnik Matilda deklamira pesem »Pred sv. obhajilom«. Močnik Franca agitira za Bogoljub in govori potem proti pijančevanju. II. shod dne 12. jan. Č. g. Erhatič predava o domačem knjigovodstvu gospodinjinem. Močnik Franca: »Snujmo abstinente krožke in ustanovimo Sveto vojsko! Močnik Matilda o napredku v društvenem delovanju v slovenski domovini. Horvat Anica: »Kako naj preživi slovenska mladenka zimski čas, da bo v čast Mariji in slovenski domovini. Poljanec Marija o dobrem in slabom tisku in njegovih posledicah. III. shod dne 23. februarja. Jurančič Matilda poda poročilo o gospodinskem tečaju pri Št. Jurju ob juž. žel. Jurančič Marija iz knjige o lepem vedenju »Najnujnejše zahteve olike«. Ivanič Marija deklamira »Tri Matere«. Močnik Franca deklamira »Slovenka sem«. Terezija Borko govori o reku: »Z Bogom in Marijo za slovensko domovino. Fras Matilda predava o potrebi dobrega časopisja in agitira za naročbo naših krščanskih časnikov. Močnik Fr. govori o alkoholu, pijančevanju, abstinenci. Njene trditve zavrača č. g. Erhatič, vname se zanimiv govorniški boj za in proti. Zmaga F. Močnik z abstinenco in sprejema potem ude na poskušnjo. IV. shod dne 20. aprila. Predsednica otvori shod z lepo pomladansko pesmico. Jurančič Marija iz knjige o lepem vedenju »O splošni olike«. Horvat Anica iz knj. o lepem vedenju »O občejanju v družini«. Jurančič Matilda deklamira »Naš narodni dom«. Ivanič Marija in Močnik Anica deklamirata dvogovor: »Snops in voda«. Markovič Marija deklamira: »O čuvaj cvet, mladostnih let!« Č. g. Erhatič »O telesni vzgoji otrok«. V. shod dne 15. junija. Č. g. Erhatič: »Kaj naj ve ženska o alkoholu?« in »O duševni vzgoji otrok«. M

Močnik »O devici Orleanski, vzgled slovenske mladenke«. Močnik Franca poda poročilo o ustanovnem zboru Svete vojske v Mariboru. VI. shod dne 10. avgusta. Č. g. Erhatič o 1050-letnici sv. Cirila in Metoda, razloži razložek in pomen družbe sv. Cirila in Metoda in Slov. Straže in govori o starem in novem praznovanju. Močnik Franca deklamira »Oljki«. M. Poljanec poda poročilo o sestanku deklet v Mariboru dne 2. avgusta, govori o narodni noši. VII. shod dne 9. novembra. Močnik Matilda deklamira »Kmečki dom«. Č. g. voditelj predava kako bi se dale tožbe med kmečkim ljudstvom preprečiti ali vsaj zmanjšati. Močnik Franca »Nedolžnost in čistost je za delovanje slovenske deklacije v javnem življenju največje važnosti in deklamira prelepo pesem »Zaplakal sem«.

Vsakokrat je predsednica z navduševalnimi besedami pozdravila in zaključila shod, ogledale in porazgovorile smo se tudi vedno o raznih svetovnih dogodkih. Z veseljem naznanjam, da nas nikdar ni bilo zbranih pod sto, ampak vedno več kot sto. (Govor pošljite; ga ni treba še na novo prepisati, da se le da brati. op. ured.)

Sv. Barbara v Haložah. Dne 16. nov. je naša Mlad. zveza uprizorila igro »Zamujeni vlak« in krasne pevske točke poleg srečolova. Igra je dobro izpadla. Fantje le po tej poti dalje. Zasmehovanje sem; zasmehovanje tja — mi gremo naprej. Le pridno prihajajmo k pevskim vajam in uspeh se bo kmalo pokazal. Drugi fantje bodo tudi izprevideli, da so na napačni poti. Izobrazujmo se. Na delo! Dobro časopisje v roke, kozarc pa iz rok!

Hoče. Dekliška zveza je uprizorila dne 23. novembra poučno igro »Prisiljen stan je zaničevane«. Podpredsednica Lizika Vabič je razložila vsebino igre. Tilka Pfeifer je deklamirala »Ujetega ptica tožba«. Nato je sledila predstava v splošno zadovoljnost. H koncu so zapele igralko »predica«. Lahko je ponosna naša zveza, da ima lepo število poštvenih in delavnih članic, ki jim je blagor naroda res pri srcu. Večinoma vse članice se tudi zelo vnemajo za narodno nošo in ne bo več dolgo, ko se bomo pokazale hoče mladenke v narodnih nošah. Tega se že zelo veseli

Tajnica.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Da se naša D. Z. zaveda svoje naloge, je pričel zelo dobro obiskovan, počuden škod dne 30. p. m., na katerem so nas gospod voditelj svarili pred lahkomišelnim izseljevanjem. Apolonija Schweiger deklamira »Slovenski svet Marijin dom«, Marija Brezočnik pa »Dekliška budnica«. Po navduševalnem govoru predsednice Marije Medved (ki ga ob priložnosti objavimo) o »Sv. Križu«, zaključijo g. voditelj shod s prošnjo do starišev, zlasti mater, katerih je bilo precej navzočih, da ne zabranijo svojim hčerkam vstop k D. Z., ki šteje sedaj po enomesecnem obstanku že 58 članic. Na svidenje še v obilnejšem številu pri prihodnjem sestanku 26. dec.

Tajnica.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Mladeniči

vstanite! Novo leto se približuje! Z novim letom moramo tudi mi mladeniči pričeti novo, lepše življenje. Organizirati se moramo v Mladeniški zvezi, stopiti pod prapor Jezusov. Mladeniči, ne ustrašite se nobene zapreke, katera nam zabranjuje vstop v to lepo in koristno organizacijo. Naši verski in narodni sovražniki imajo zbrane močne čete, s katerimi nas napadajo. Združimo se pod zastavo Kristusovo, da skupno odbijemo vse napade sovražnikov in ohranimo naš verski in narodni življ. Č. g. župnika pa prosimo, da blagovolijo tudi z nami imeti toliko truda, kakor z deklisko zvezo, da bomo tudi mi kmalu združeni z nepremagljivo armado pod praporom Jezusovim. Kličem vam, naprej mladeniči za krasnim ciljem!

Šentlovenški mladenič.

Pilštanj. Dekliška zveza je zborovala 23. novembra. Vspored: Pozdrav nove voditeljice Mimke Stritih. Deklam. Memento mori; Fr. Kužner. »Bodimo miroljubne«, govori Mal. Toplišček. Zanimiv je bil dvogovor o dekliski zvezi Ter. Perc in Roze Zagajšek, za tem so povzeli besedo gđc. učit. Krist. Berthold in ob kratkem poročali o katoliškem shodu v Ljubljani, posebno, kako se je mladina lepo in neustrašeno obnašala v klub nasprotnikom liberalcem. Pač sad organizacije. Sledi deklam. »Pesem slovenskih deklet«, (Ciriljev) Veron. Kovačič. Pozdravijo nas veleč. g. župnik duh. vod. in nas spodbujajo k delu za izobrazbo. Posebno so nas navduševali za lepo petje, ki ga moramo začeti gojiti v veliki skupini. Na poziv se je oglasila dobra polovica deklet. Pevsko vajo bomo imeli vsako nedeljo pod vodstvom gđc. učit. Krist. Berthold. Razšle smo se v veseli nadi in z željo da hočemo posebno zimski čas dobro porabiti za izobrazbo.

Zreče. Danes pošiljamo poročilo o 3 dekliskih prireditvah a) pri mesečnem shodu za za september. Govorila je načelnica »Družbe Marijine.« Komperšek Ana in prednica »Dekliške zveze«, Lamut Barbika; k predmetu sta prispevali tudi Orož Tončka in Bogatin Mimika. — b) Dne 12. oktobra sta obe zvezi, mladeniška in dekliska, priredili Konstantinsko slavnost. Č. g. Jurhar iz Konjic govorili so o pomenu Konstantinovega odloka iz leta 313 za celi svet, za Avstrijo, za Slovence. Dekleta so vprizorile »Sv. Cito«, fantje pa »Krčmar pri zvitem rogu«. Sodelovali so tamburaši pod vod. g. Mravljaka. Pevski zbor so kakor za slovo iz naše dolinice, vodili g. kaplan Škofič. — c) Malone vse članice Družbe Marijine smo včlanjene tudi pri Dekliški zvezi. Vsled tega po razmerah imamo skupne sestanke. Tako je bilo pri shodu za mesec november, ko so nas obiskali novodošli kaplan Plevnik. Danes so govorile: načelnici Lamut in Komperšek, Črešnar Trezika, Bogatin Mimika, Dular Trezika, Kalšek Trezika, Leskovar Zefika, sestra Orož Hanika in Mimika, Volčič Malika. Drobne Mimika je nevesti Katici Sadek izrekla primerne besede za njeno sodelovanje pri dekliskih prireditvah ter ji želela vse dobro v zakonskem stanu. Sklepoma se je preuredil pevski zbor. Družbenica.

Razširjevalci in vsi prijatelji „N.D.“ pozor!

Vsi časopisi agitirajo za naročbo in kličejo nove naročnike v svojo sredino. Slabo bi bilo za «Naš Dom», da bi se tudi ta ne razširil še bolj. Povsod se naj najdejo agitatorji za njega, da bi bilo večje število naročnikov.

Da bodo agitatorji in agitatorice imeli večje veselje, sklenila sem, da dobi vsak, ki pridobi vsaj dva nova naročnika za «Naš Dom» in pošlje

naročnino za celo leto, en izvod moje knjige «Dragoceni biseri» za nagrado.

Tako upam, da bo morda to malo pomoglo k agitaciji. Kdor jih nabere več kot dva naročnika, dobi dva izvoda. **Pepica Senica.**

Uredništvo se vrli in toli blagodušni prijateljici «Našega Doma» in z njim združene mladine prav iskreno zahvaljuje. Agitatorji in agitatorice urno na delo!

Prilježene slavnosti in prireditve:

Kraj	dan	ime društva	prireditev
Hoče	23. novembra	Dekliška zveza	«Prisilj. stan je zaničevan»
Vurberg	5. oktobra	Mladeniška zveza	slovo voj. novincev
Pilštanj	23. novembra	Dekliška zveza	mesečni shod
Sv. Jurij ob Taboru	8. dec.	» »	poučni shod
Sv. Anton v Slov. gor.	12.1. 23.2. 20.4. 15.6. 10.8. 9.11	» »	mesečni shodi
Sv. Lovrenc nad Mar.	30. nov.	» »	poučni shod
Ribnica na Pohorju	30. »	Mladeniška zveza	mesečni sestanek
Brezno ob Dravi	8/9. 26/10. 23/11. 8. 12.	» »	podučni shodi
» »	18/5 29/6. 20/7. 24/8. 21/9. 19/10. 16/11. 8/12.	Dekliška zveza	» »
Prihova	30. nov.	Marijin vrtec	igra in Miklavž
»	8. dec.	Marijina družba fantov	mesečni shod
Ribnica	30. nov.	Dekliška zveza	zborovanje
Sv. Peter na Medv. s.	30. »	» »	poučni sestanek
Vurberg	23. »	» »	«Najdena hči»
»	30. »	» »	poučni shod

Napovedane prireditve:

Kraj	dan	ime društva	prireditev	opomba
Gor. Radgona	26. decembra	Dekliška zveza	«Sirota Mar.», govori i. dr.	
»	1. jan.	» »	občni zbor	
Sv. Trojica v Hal.	26. dec.	Mlad. in dekl. zv.	poučni shod po večernicah	
S. Lovrenc n. Mar.	26. »	Dekliška zveza	mesečni shod	
Prihova	1. jan.	Mar. družba deklet	redni shod	
»	6. »	Mar. druž. fantov	mesečni shod	
Ribnica	26. dec.	Dekliška zveza	zborovanje	
Središče	26. »	» »	občni zbor	
Marenberg	24. »	Mlad. zveza	Na Betl. poljanah pri sv. Janezu	
Ribnica na Poh.	21. »	» »	mesečni sestanek.	

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

Za naše odre. Izšla je zanimiva igra: „Smrt pravičnega“, enodejanka v dveh slikah. Spisala in založila Pepica Senica. Igra vsebuje 8 ženskih vlog ter je za naše Marijine družbe in dekliške zveze jako priporočljiva. Ker je po vsebini jako pretresljiva, se bo gotovo vsem zelo dopadla. Naroča se edino-le pri: Katoliški bukvarni v Ljubljani ter stane 8 komadov s poštnino vred samo 1 K 70 vin. Dekliške zveze in Marijine družbe, sezite pridno po njej!

„**Dragoceni biseri**“ je naslov knjižici, ki jo je spisala Pepica Senica. Spisana je posebno za mladino, za mladeniče in za dekleta. Preveva jo pravi katoliško-narodni duh. Dobrodošla bo zlasti mladinskim organizacijam, zato isto toplo priporočamo, da si jo naša vrla mladina takoj naroči. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru in pri pisateljici Pepici Senica v Šmarju pri Sevnici ob Savi. Komad stane s poštnino vred 60 vin. 10 komadov samo 5 K 20 vin.

Pred kratkim je izšel v Cirilovi tiskarni v Mariboru majhen, a priročen molitvenik z lepim in velikim tiskom: „Obred in molitve pri procesijah s sv. Rešnjim Telesom.“ 116 str.

Namen knjižice je pred vsem, razložiti namen in pomen procesije na Telovo in onih procesij, ki se vrše ob nedeljah po Telovem do godu sv. Jerneja. Zato podaja razun molitev pri sv. maši kratek pouk in vse one molitvice, pesmi, evangelije itd., ki se pojo in molijo pri teh procesijah, v slovenskem besedilu.

Izdalo ga je „Cerkv. društvo svetega Faustina“ pri Sv. Petru pri Ma-

riboru v pouk in boдрilo svojim udom. Prav dobro bo došla ta knjižica vsem častilcem Najsvetejšega ob procesijah s presv. Rešnjim Telesom in ob raznih adoracijah, posebno ob „Večni molitvi“, ker vsebuje tudi „Molitveno uro“, nalašč pripravljeno in razdeljeno za skupno molitev pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom, ki bi se naj opravljala menjaje se med dvema zboroma, kakor molijo duhovniki ali redovniki skupno svoj brevir.

Dobiva se pri društvu samem in pa v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru v platno vezan z rudečo obrezo za 50 v., z zlato pa za 60 v. s poštnino vred.

Lepote najčistejšega Srca Marijinega

so ravnokar izšle v novem, jako okusnem in pomnoženem natisu. Komur je mar krasne knjižice, naj ne zamudi lepe priložnosti, kupiti jo brž ko mogoče. Posamezna stane 8 vinarjev; priporoča pa se skupna naročba po 100 komadov, ki stanejo samo 7 K. Naroča se v

Cirilovi tiskarni v Mariboru, Koroška cesta šte. 5.

Zavod sv. Marte v Trstu

ulica S. Francesco št. 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje za službe. Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza »Marijin dom«.

